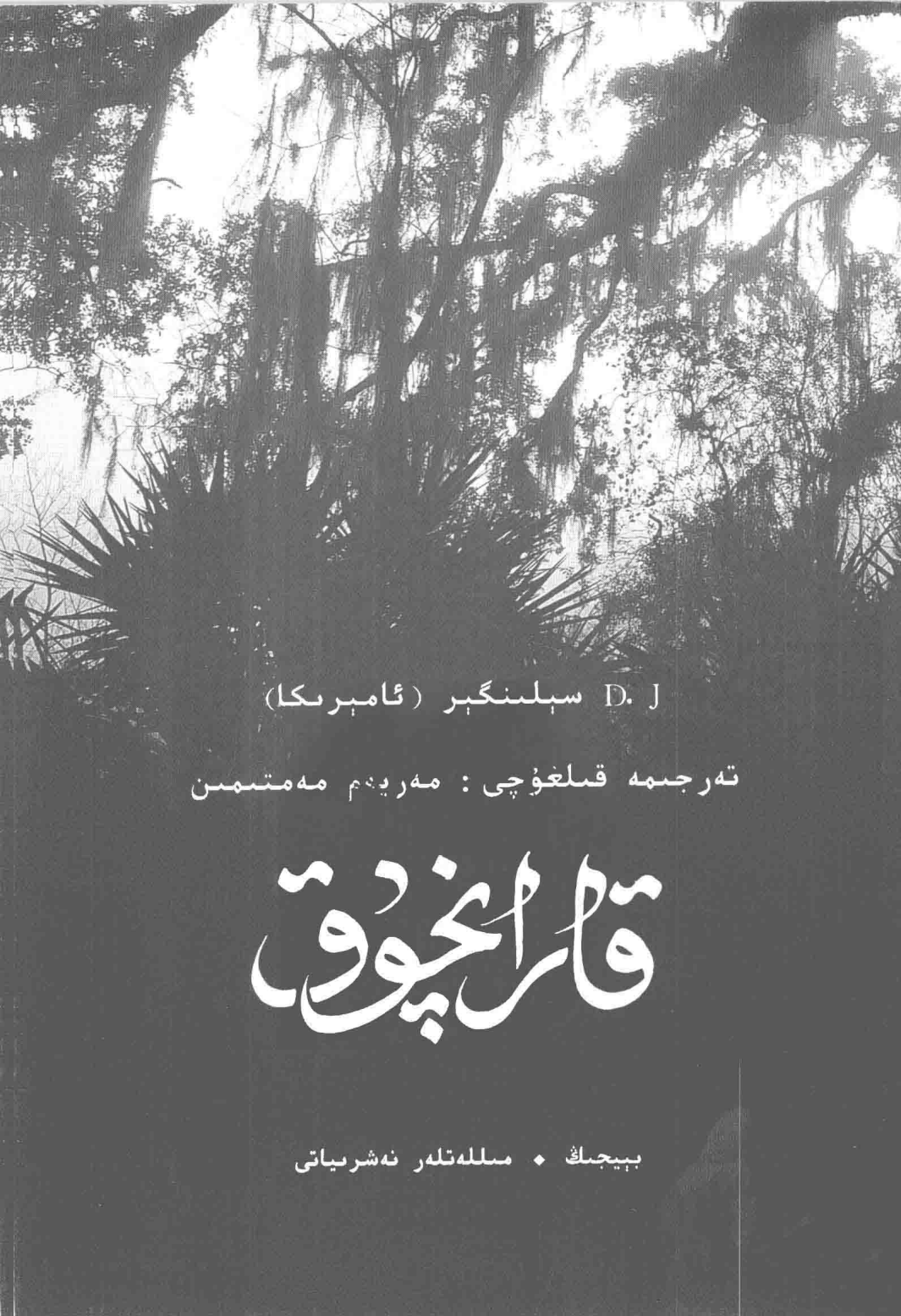

D. J. سېلنڭېر (ئامېرىكا)

قائىدە

بېيجىڭ ◆ مىللەتلەر نەشرىياتى

D. J سېلنگېر (ئامېرىكا)

تەرجىمە قىلغۇچى : مەرىيەم مەمتىمىن

قاراڭخۇق

بېيجىڭ ♦ مىللەتلەر نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

麦田里的守望者/(美)塞林格(Salinger,J.D)著;
玛力亚姆·买买提明译.—北京:民族出版社,2004.4
ISBN 7 — 105 — 06127 — 8

I.麦... II.①塞...②玛... III.长篇小说 — 美国 — 现代 —
维吾尔语(中国少数民族语言) IV .I 712.45

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2004)第 025035 号

责任编辑: 多鲁洪·哈迪尔

责任校对: 热西提·瓦依提

出版发行: 民族出版社 电话:010—64290862

网 址: <http://WWW.e56.com.cn>

社 址: 北京市和平里北街 14 号 邮编 100013

印 刷: 北京市迪鑫印刷厂

经 销: 各地新华书店

版 次: 2004 年 5 月第 1 版 2004 年 5 月 北京第 1 次印刷

开 本: 850×1168 毫米 1/32

印 张: 9.375

印 数: 1000— 3000 册

定 价: 13.00 元

本书根据译林出版社1998年9月第1版北京第4次印刷版本翻译出版。
بۇ كىتاب يىلىن نەشرىياتى 1998-يىل 9-ئايدا نەشر قىلغان 1-نەشرى بېيجىڭ 4-
باسمىسىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.

تەكلىپلىك تەھرىر: ئەزىزى
مەسئۇل مۇھەررىر: دولقۇن قادىر
مەسئۇل كوررېكتور: رىشت ۋاھىدى

قارانچۇق

تەرجىمە قىلغۇچى: مەريەم مەمتىمىن

- نەشر قىلغۇچى: مىللەتلەر نەشرىياتى
ئادرېسى: بېيجىڭ شەھىرى خېپىڭلى شىمالىي كوچا 14-قورۇ
پوچتانومۇرى: 100013، تېلېفون نومۇرى: 64290862
تارقاتقۇچى: مىللەتلەر نەشرىياتى شىنجاڭ خىزمەت پونكىتى
تور ئادرېسى: <http://www.e56.com.cn>
باسقۇچى: دىشىن باسما زاۋۇتى
ساتقۇچى: جايلاردىكى شىنخۇا كىتابخانىلىرى
نەشرى: 2004-يىل 5-ئايدا بېيجىڭدا 1-قېتىم نەشر قىلىندى
بېسىلىشى: 2004-يىل 5-ئايدا بېيجىڭدا 1-قېتىم بېسىلدى
ئۆلچىمى: 1168x850م.م، 32 كەسلەم
باسما ناۋىقى: 9.375
سانى: 0001 — 3000
باھاسى: 13.00 يۈەن

سىز ئەگەر مېنى سۆزلىتىپ گەپلىرىمنى ئاڭلىدى-
 ھاقىچى بولسىڭىز ، بىرىنچى بولۇپ مېنىڭ قەيەردە تۇ-
 غۇلغانلىقىم ، نەسى باسقۇر بالىلىقىمنىڭ قانداق ئۆتكەن-
 لىكى ، ئاتا - ئانامنىڭ مېنى تۇغۇشتىن ئىلگىرى قانداق
 ئىش بىلەن مەشغۇل بولغانلىقى دېگەندەك داۋى كۆپىيىپ
 فېيىلدچە^① يوقىلاڭ ئىشلارنى بىلگۈڭىز كېلىدۇ . مەن
 گەپنىڭ راستىنى دەي ، سىزگە بۇلارنى ئېيتىپ بەرگۈم
 يوق . بىرىنچىدىن بۇنداق ئىشلاردىن بىزارمەن ؛ ئىك-
 كىنچىدىن ، ئاتا - ئانامنىڭ خۇسۇسىي ئىشلىرىنى يى-
 پىدىن - يىڭىنىسىغىچە دېسەم ، ئۇلار چوقۇم قاتتىق خاپا
 بولىدۇ . چۈنكى ئۇلار بۇنداق ئىشلاردىن ئاسانلا رە-
 جىپ قالىدۇ ، بولۇپمۇ دادام . مەنغۇ ئۇلارنىڭ يامان گې-
 پىنى قىلماقچى ئەمەس ، ئۇلارنىڭ ئادەمگەرچىلىكى
 ئوبدان بولغىنى بىلەن راستلا ئوڭاي ئاچچىقى كېلىدۇ .
 يەنە كېلىپ ئاناڭنى ، سىزگە ئۆزۈمنىڭ پۈتكۈل تەر-
 جىمىھالىمنى سۆزلەپ بەرگۈم يوق . سىزگە پەقەت بۇل-
 تۇر مىلاد بايرىمىدىن بۇرۇنقى بىر مەزگىللىك مەزىسىز
 تۇرمۇشۇمنى سۆزلەپ بەرمەكچىمەن . كېيىن سالامەت-
 لىكىم پۈتۈنلەي تۈگەشتى ، شۇنىڭ بىلەن ئۆيىدىن ئاي-
 رىلىپ بۇ يەرگە كېلىپ بىر مەزگىل ئارام ئېلىپ داۋالدى-
 نىشقا مەجبۇر بولدۇم . دېمەكچىمەنكى ، بۇ ئىشلارنى
 مەن B . D گە دېگەن . ئۇ مېنىڭ ئاكام بولىدۇ ، ھوللى-
 ۋودتا ئىشلەيدۇ . ئۇ يەر مېنىڭ ھازىرقى غېربانە كۈل-
 بەمگە يېقىن . شۇڭلاشقا ئۇ ھەر ھەپتىنىڭ ئاخىرى دې-

① دېكىننىڭ شۇ ناملىق تەرجىمىھال رومانىنىڭ باش قەھرىمانى .

گۈدەك قېشىمغا كېلىدۇ . كېلەر ئاي ئۆيگە قايتاي دېگە-
نىدىم ، ئۇ ئۆز ماشىنىسىدا مېنى ئاپىرىپ قويماقچى
بولدى . ئۇ يېقىندا ئەنگلىيىنىڭ ئامېرىكا يىلپىزى مارك-
لىق ، سائىتىگە 200 ئىنگلىز مىلى ئەتراپىدا ماڭىدىغان
ماشىنىنى تۆت مىڭ دوللارغا سېتىۋالدى . بۇرۇن ئۇنىڭ
ھېچقانچە پۇلى يوق ئىدى . يېقىندا ناھايىتى جىق پۇللۇق
بولۇپ قالدى . ئىلگىرى ئۇ ئۆيدىكى چاغدا ئادەتتىكى بىر
يازغۇچى ئىدى . ئاڭلىدىڭىزمىكىن ، ئۇ « مەخپىي ئالتۇن
بېلىق » ناملىق قالتىس بىر ھېكايىلەر توپلىمىنى نەشر
قىلدۇرغان . بۇ توپلامدىكى ئەڭ ياخشى ھېكايە « مەخ-
پىي ئالتۇن بېلىق » تا بىر كىچىك بالىنىڭ ئۆز پۇلىغا
سېتىۋالغان ئالتۇن بېلىقىنى كىشىلەرگە كۆرسەتكىلى
ئۇنىمىغانلىقى يېزىلغان . بۇ ھېكايە شۇنچىلىك تەسىر-
لىك ئىكەنكى ، مېنى پۈتۈنلەي ئەسىر قىلىۋالدى . ئاكام
ھازىر ھوللىۋودقا كىرىپ پايەشە بولدى - B . D دېگەن
لەنىتى . مەن كىنو كۆرۈشكە بەكمۇ ئۆچ ، ياخشىسى سىز
مېنىڭ ئالدىمدا ئۇنى ئاغزىڭىزغا ھەرگىز ئالماڭ .

مەن پانىسى ئوتتۇرا مەكتىپىدىن ئايرىلغان كۈن-
دىن باشلاپ سۆزلىمەكچى ، ئاڭلىغان بولۇشىڭىز ،
ھېچبولمىغاندا ئېلاننى كۆرگەن بولۇشىڭىز مۇمكىن .
پانىسى دېگەن مەكتەپ پېنسلۋانىيە شتاتىدىكى ئېچېس
بازىرىدا . بۇ مەكتەپ بىرەر مىڭدەك ژۇرنالغا ئېلان بې-
رىدۇ . بەرگەندىمۇ گويا بۇ مەكتەپتە ئات توپى بەيگە-
سىدىن باشقا قىلىدىغان ئىش يوقتەك ، ئاجايىپ قالتىس
بىر يىگىتنىڭ ئاتلىق قاشادىن سەكرەۋاتقانلىق ئېلانى
بېرىلىدۇ . ئەمەلىيەتتە مەن مەكتەپ ئەتراپىدىمۇ ئاتنىڭ
قارىسىنى كۆرۈپ باقمىدىم . بۇ چېپىۋاتقان ئات رەس-
مىنىڭ ئاستىغا دائىم : « 1888 - يىلىدىن باشلاپ بىز با-
لىلارنى ئوبدان تەربىيەلەپ ناھايىتى مۇنەۋۋەر ، ئەقىللىق
ياشلاردىن قىلىپ چىقىۋاتىمىز » دېگەن خەتلەر يېزى-
لىدۇ . بۇنىڭ ھەممىسى ئادەم ئالدايدىغان يالغان گەپ .

باشقا مەكتەپلەرگە ئوخشاش پانسى مەكتىپىمۇ زادىلا ئىختىساسلىقلارنى تەربىيىلەيدۇ . چۈنكى مەن بۇ مەكتەپلەردە تەربىيىلىنىپ چىققان مۇنەۋۋەر ، ئەقىللىق كىشىلەرنى كۆرمىدىم . بەلكىم بولسا بىر - ئىككىسى باردۇر . لېكىن ئۇلار مەكتەپكە كىرىشتىن ئىلگىرى شۇنداق بولغان بولۇشى مۇمكىن .

ئۇ كۈنى شەنبە بولۇپ ، ساكسون خال ئوتتۇرا مەكتىپى بىلەن زەيتۇن توپ مۇسابىقىسىگە چۈشمەكچى ئىدى . ساكسون خال بىلەن بولىدىغان بۇ مۇسابىقە پانسى ئەتراپىدا ناھايىتى چوڭ بىر ئىش ھېسابلىناتتى . چۈنكى بۇ مۇشۇ يىل ئىچىدىكى ئەڭ ئاخىرقى توپ مۇسابىقىسى بولۇپ ، كۆپچىلىك ئەگەر پانسى ئوتتۇرۇپ قويسا ، خۇددى ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالىدىغاندەك بىرخىل كەيپىياتتا ئىدى . ئېسىمدە قېلىشچە ، شۇ كۈنى چۈش - تىن كېيىن سائەت ئۈچلەردە توپ مۇسابىقىسىنى كۆ - رەي دەپ ئېگىز تومسون تېغىغا چىقىپ ، مۇستەقىللىق ئۇرۇشى ۋاقتىدا ئىشلىتىلگەن نەس باسقۇر زەمبىرەك يېنىدا تۇردۇم . بۇ يەردىن پۈتۈن مۇسابىقە مەيدانى ، ئىككى كوماندىنىڭ جەڭ - ئېلىشىشلىرى ناھايىتى ئو - چۇق كۆرۈنەتتى . كۆرۈش سۇپىسىدىكى ئەھۋال تازا ئېنىق كۆرۈنمىگەن بىلەن ، ئۇ يەردىكى كىشىلەرنىڭ چۇقان - سۈرەنلىرى ، پانسىغا غەيرەت بېرىپ يەر - جاھاننى زىلزىلىگە سالغۇدەك ۋارقىراشلار ئاڭلىنىپ تۇراتتى . بۈگۈن مەكتەپتىكىلەرنىڭ مەندىن بۆلەك ھەممىسى مەيداندا ، ئەمما ساكسون خال تەرەپتە مەدەت ئاز ئىدى . چۈنكى مېھمان سۈپىتىدە باشقا مەكتەپكە كېلىپ مۇسابىقىگە چۈشكەندە جىق ئادەم ئېلىپ كەل - گىلى بولمايدۇ - دە .

زەيتۇن توپ مۇسابىقىسىنى كۆرگىلى كېلىد - خانلار ئارىسىدا قىزلار ئاز بولۇپ ، يۇقىرى سىنىپ ئو - قۇغۇچىلىرىلا مۇسابىقە كۆرۈشكە قىزلارنى ئېلىپ كې -

لەلەيتتى . مەيلى سىز قايسى جەھەتتىن قارىماڭ ، مەك-
 تىپىمىز ھەقىقەتەن قورقۇنچلۇق ئىدى . مەن تۇرغان
 مۇشۇ جايدىن ئاندا - ساندا بولسىمۇ ، بېلىكىنى تا-
 تىلاۋاتقان ، بۇرنىنى سۇرتۇۋاتقان ، پىخىلداپ كۈلۈۋات-
 قان قىزلاردىن بىرنەچچىنى كۆرۈشنى ئۈمىد قىلاتتىم .
 مەكتەپ مۇدىرىمىزنىڭ قىزى سېلما سۈيىمۇ توپ مۇسا-
 بىقىسى كۆرگىلى دائىم كېلەتتى . بىراق بۇنداق قىزلار
 ئادەمنى ئۇنچە ئۆزىگە تارتالمايتتى . شۇنداقتىمۇ ئۇ خېلى
 ئوبدان قىز . بىر قېتىم مەن ئۇنىڭ بىلەن ئېچىس بازى-
 رىدىن ئاپتوبۇسقا بىللە چىقتىم . ئۇ يېنىمدا ئولتۇردى ،
 ئىككىمىز ئىختىيارى پاراڭلاشتۇق ، ئۇنى ياقتۇرۇپ قال-
 دىم . ئۇ كوشما بۇرۇن ، تىرناقلىرى قان ئۇيۇپ قالغان-
 دەك كۆكۈش ئىدى . كۆكسىنى قېلىن نەرسىلەر بىلەن
 تومپايتىۋالغانىدى . لېكىن سىزنى كۆرگەندىن كېيىن
 ئۇنىڭغا ئىچىم ئاغرىپ قالدى . ئۇنىڭ ماڭا يېقىپ قالغان
 يېرى ئۇ ئۆز دادىسىنىڭ ئۇلۇغلۇقىدىن ماختىنىپ كەت-
 مەيتتى . بەلكىم ئۇ ئۆزىنىڭ بىر ياسالما نان قېپى ئىكەن-
 لىكىنى بىلسە كېرەك . مېنىڭ توپ مۇسابىقىسىنى كۆر-
 گىلى بارماي تومسون تېغىغا چىقىۋېلىشىمدىكى سە-
 ۋەب ، مەن قىلىچۈزلىق كوماندىسى بىلەن نيۇ - يوركقا
 بېرىپ يېڭىلا قايتىپ كەلگەنىدىم . مەن تېخى قىلىچۈز-
 لىق كوماندىسىنىڭ نەس باسقان يېتەكچىسى بولۇپ ،
 خېلىلا قالتىس ھېسابلىناتتىم . بىز ماڭا پېنىنى ئوتتۇرا
 مەكتىپى بىلەن قىلىچۈزلىق مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈش
 ئۈچۈن ئەتىگەندىلا يولغا چىقىپ نيۇ - يوركقا باردۇق .
 لېكىن بىز مۇسابىقىدە ئىشلىتىدىغان قىلىچ قاتارلىق لا-
 زىمەتلىكلەر ۋە باشقا بەزى نەرسىلەرنى يەر ئاستى تۆ-
 مۇرىولىدا ئۇنتۇپ قاپتۇق . شۇڭا بۇ مۇسابىقىدە نەتىجە
 ھېسابلا نىمىدى . بۇنىڭغا پۈتۈنلەي مەن ئەيىبلىك ئەمەس
 ئىدىم . چۈنكى مەن قەيەردە پويىزدىن چۈشسەك ياخ-
 شىراق بولىدىغانلىقىنى بىلەي دەپ خەرىتە بىلەنلا بوپ-

كېتىپتىمەن . نەتىجىدە بىزگە چۈشتە تاماق يېگۈدەكمۇ
ۋاقىت چىقمىدى . چۈشتىن كېيىن ئۈچتىن 30 مىنۇت
ئۆتكەندە پانسىغا قايتىپ كەلدۇق . پويىزدا كەلگۈچە
پۈتۈن كوماندىدىكى بىرمۇ ئادەم ماڭا گەپ قىلمىدى .
سۆزلەپ كەلسەم بۇمۇ بىر قىزىق ئىش بولدى .

توپ كۆرگىلى بارماسلىقىمىزنىكى يەنە بىر سە-
ۋەب شۇكى ، مەن تارىخ ئوقۇتقۇچۇم سېپىسىز بىلەن
خوشلاشقىلى بارماقچى ئىدىم . ئۇ تارقىلىشچان زۇكام
بويىقىغاچقا ، مېنىڭچە ئۇنى مىلاد بايرىملىق دەم ئېلىش-
تىن ئىلگىرى كۆرەلمەيتتىم . ئۇ مېنىڭ پانسىدىن بۇ قې-
تىم كېتىپ قالسام قايتا كەلمەيدىغانلىقىمنى بىلگەچكە-
مىكىن ، مەن ئۆيگە قايتىشتىن بۇرۇن ئۆزى بىلەن بىر
كۆرۈشۈشنى ئېيتىپ باغاچقا ئەۋەتىپتۇ .

سىزگە ئېيتىشنى ئۇنتۇپ قاپتىمەن . ئۇلار
(مەكتەپ) مېنىڭ كۆتۈمگە تەپتى . مىلاد بايرىمى دەم
ئېلىشىدىن كېيىن مەن مەكتەپكە كەلمەيمەن . نېمىشقا
دېسىڭىز ، تىرىشىپ ئوبدان ئوقۇماي تۆت پەننىڭ ئىم-
تىھانىدىن ئۆتەلمىگەنىدىم . ئۇلار دائىم تىرىشىپ ياخشى
ئوقۇ دەپ قۇلىقىمغا قۇيۇپ تۇراتتى . بولۇپمۇ ئوقۇش
مەۋسۈمنىڭ يېرىمى تۈگە - تۈگىمەيلا ئاتا - ئانا مەك-
تەپكە كېلىپ سۈيۈمۇ ئەپەندى بىلەن سۆزلىشەتتى .
ئەمما بۇ گەپلەر ئۇ قۇلىقىمىدىن كىرىپ ، بۇ قۇلىقىمىدىن
چىقىپ كېتىۋەرگەچكە مېنى مەكتەپتىن قوغلاشتى .
ئۇلار ئوقۇغۇچىلارنى پات - پات ھەيدەپ تۇرىدۇ . مائا-
رىپ ساھەسىدە پانسى يۇقىرى شان - شۆھرەتكە ئىگە .
بۇنىسى ھەقىقەت .

ھە ، ئۇ 12 - ئاي ئىدى ، ھاۋا خۇددى قېرى
خوتۇننىڭ ئەمچەك توپچىسىدەك سوغۇق ، بولۇپمۇ مەن
تۇرغان تاغ ئۈستى شۇنداق سوغۇق ئىدى . ئۇچامدا ھاۋا
ئوچۇق ۋە يامغۇرلۇق كۈنلەردە ئوخشاشلا كىيگىلى بو-
لىدىغان چاپان بولسىمۇ ، ئەمما قولۇمدا پەلەي يوق

ئىدى . ئۆتكەن ھەپتە بىرى ئۆيدىن تۆگە يۇڭىدىن توقۇلغان پەلتويۇمنى ئۇنىڭ يانچۇقىدىكى پەلىيىم بىلەن قوشۇپ ئوغرىلاپ كەتتى . پانسىدا ئوغرى تولا . نۇرغۇن ئوقۇغۇچىلار ئۆيىدە ناھايىتى پۇللۇق بولغان بىلەن مەكتەپتە ئوغرىلىق قىلىدۇ . مەكتەپتە ئاقسۆڭەكلەر كۆپەيگەنسېرى ، ئوغرىمۇ تولىراپ كەتتى . چاقچاق بىلەن ئانچە خوشام يوق . ھە ، شۇ چاغدا مەن ھېلىقى جىن ئالغۇر زەمبىرەك تۈۋىدە تۇرۇپ توپ كۆردۈم . كاسام توڭلاپ قېتىپ قالدى . مېنىڭ مەقسىتىم بېرىپ توپ كۆرۈش ئەمەس ، بەلكى مەكتەپ بىلەن خوشلىشىش ئىدى . بايا دېدىم ، مەن بەزى مەكتەپتىن ، بەزى جايدىن ئايرىلغان . ئەمما ئايرىلىش ئالدىدا كېتىشىمنى ئۆزۈم بىلمىگەندىم . ئۆزۈممۇ بۇنداق ئىشلارغا بەك ئۆچ . بىرەر جايدىن قايغۇلۇق ھالەتتە ياكى خاپا ھالەتتە كېتىشىم بىلەن پەرۋايىم يەلەك . بىرلا يېرى ، بىرەر جايدىن ئايرىلغان چاغدا كۆڭلۈمدە سان بولسىكەن ، دەيمەن . ئۇنداق بولمىسا بەكمۇ پەرىشان بولۇپ كېتىمەن .

ھەر ھالدا خېلى تەلىيىم بار ئىكەن . بىردىنلا بىر ئىشىم يادىمغا كېپىقېلىپ ئۆزۈمنىڭ (ئاناڭنى) بۇ يەر - دىنمۇ ھەيدىلىدىغىنىمنى ھېس قىلىپ قالدىم . يەنى تو - ساتتىن 10 - ئايلاردا ئىشخانا بىناسى ئالدىدا روبېرت تى - پېنېر ، بال كېمبىرلار بىلەن زەيتون توپ ئېتىشىپ ئوي - نىغانلىقىم ئېسىمگە كېپىقالدى . ئۇلار نوچى بالىلار ئىدى . بولۇپمۇ تىپىنېر . ئۇ ، كەچلىك تاماقتىن بۇرۇنقى ، قاراڭغۇ چۈشكەن چاغ ئىدى . ئەمما بىز ئويناۋەردۇق . توپنىمۇ كۆرگىلى بولمايدىغان چاغقىچە توختىماي ئويىناپ ئاخىر بىئولوگىيە ئوقۇتقۇچىسى چايىپىسى ئەپەندى ئىلمىي بۆ - لۇم ئىشخانىسىدىن بېشىنى چىقىرىپ ، ياتىقىڭلارغا قاي - تىپ كەچلىك تاماققا تەييارلىق قىلىڭلار ، دەپ توۋلى - خاندا ، مەجبۇرىي يوسۇندا بولدى قىلدۇق . ئەگەر تەل -

يىم ئوڭ بولسا ، ھالقىلىق پەيتتە مۇشۇنداق ئىشلارنى يا-
دىغا ئالغان بولسام ، مەن ئوبدان خوشلىشىۋالغان —
ھېچبولمىغاندا ۋاقىتىمنىڭ كۆپىدە بۇ ئىشنى قىلىۋالغان
بولاتتىم . شۇنىڭ بىلەن ئىلھامم قوزغالدى — دە ، بۇرۇ-
لۇپلا تاغنىڭ ئۇ تەرىپى بىلەن سېپىسېرنىڭ ئۆيىگە
قاراپ چاپتىم . ئۇ مەكتەپ قورۇسىدا ئەمەس ، ئانتونى
ۋېئان كوچىسىدا ئولتۇراتتى .

مەن شۇ يۈگۈرگەنچە دەرۋازا ئالدىغا بېرىپ
توختىدىم ، ھاسىراپ كەتكەندىم . سىزگە راستتىمى
ئېيتسام ، مەن تاماكنى دەھشەت جىق چېكەتتىم . شۇڭا
ھاسىرايتتىم . دېمەكچى بولغىنىم ، ئىلگىرى تاماكنى
بەك كۆپ چېكەتتىم . ھازىر ئۇلار ماڭا تاماكا تاشلات-
قۇزدى . يەنە بىر سەۋەب شۇكى ، مەن بۇلتۇر بىر يىل-
دىلا ئالتە يېرىم ئىنگىلىز سۇڭى ئۆسۈپ كېتىپ ئۆپكە
كېسىلى بويىچە تاس قالدۇم . مانا ھازىر ئۆيدىن ئاي-
رىلىپ بۇ يەرگە كېلىپ ، ئاناڭنى تەكشۈرتۈش ، داۋال-
تىشنى قىلىۋاتىمەن . ئەمەلىيەتتە مەندە ھېچقانداق كې-
سەل يوق .

ھە ، مەن نەپىسىمنى رۇسلىۋالغاندىن
كېيىن 204 — كوچىدىن يۈگۈرۈپ ئۆتتۈم . يېقىلىپ
چۈشكىلى تاس قالدۇم . ھەتتا ئۆزۈمنىڭ نېمىشقا بۇنچە
يۈگۈرگىنىمنى بىلمىدىم . پەمىچە تۇرۇپلا ھاياجانلىنىپ
كەتكەن ئوخشايمەن . ھاۋامۇ دەھشەت سوغۇق ئىدى .
يولدىن ئۆتكەندىن كېيىن ، مەندە ئۆزۈم غايىب بولغان-
دەك بىر تۇيغۇ پەيدا بولدى . ھېلىقى نەس كۈنى سو-
غۇق جان — جېنىمدىن ئۆتۈپ كەتتى . كۈن دېگەندىن
ئەسەرمۇ بولمىدى . ھەر قېتىم يولدىن ئۆتكەندە ، مەندە
شۇنداق ئۆزۈم غايىب بولغاندەك تۇيغۇ پەيدا بولىدۇ .

ھە ، سېپىسېرنىڭ ئىشىكى ئالدىغا كېلىپ قوڭ-
غۇراقنى بار كۈچۈم بىلەن باستىم . قاتتىق توڭلاپ
كەتكەندىم ، قۇلىقىم ئۇششۇپ قالغاندەك ئاغرىپ كەت-

كەن ، بارماقلىرىم ياغاچتەك قاتقاندى . « ۋەي ، ۋەي ، - دەپ توۋلىدىم ، - ئىشكىنى تېز ئېچىڭلار ! » سېنىڭ سېنىڭ موماي چىقتى . ئۇلار بەك پۇللۇق بولمىغاچقا خىزمەتچى ئىشلەتمەيتتى ، ھەر قېتىم كەلسەم ئىشكىنى ئۆزلىرى ئاچاتتى .

— خولتون ! - دېدى ئۇ ، - سىزنى كۆرۈپ بەك خوشال بولدۇم ! كىرىڭ قەدىرلىكىم ، تازىمۇ تو- گۇپ كەتكەنسز - ھە ؟ — ئۇ مېنى كۆرۈپ ھەقىقەتەن خۇشال بولدى ، دېمىسىمۇ ئۇ ماڭا بەك ئامراق ئىدى . ماڭىمۇ شۇنداق تۇيۇلاتتى .

ۋاھ ، مەن ئىككى تاقلاپلا ئۆيگە كىردىم :
— ياخشىمۇسىز ، سېنىڭ خانىم ، سېنىڭ سېنىڭ ئەپەندى ئوبدانمۇ ؟

— قەدىرلىكىم ، پەلتويىڭىزنى سالدۇرۇپ قو- ياي ، - دېدى ئۇ . قۇلىقى ئېغىر بولغاچقا ، سېنىڭ ئەپەندىنى سورىغىنىمنى ئاڭلىمىدى . موماي پەلتويۇمنى دالاندىكى تام ئىشكاپىغا ئېسىپ قويدى . مەن قولۇم بە- لەن چېچىمنى كەينىگە قايرىپ تاراپ قويدۇم . ئادەتتە چېچىمنى قىسقا ياستىپ يۈرگەچكە تاغاق ئىشلەتمەيت- تىم .

مەن ئۇ ئاڭلىسۇن دەپ چىڭراق قىلىپ يەنە بىر نۆۋەت ئەھۋال سورىدىم :

— ياخشى تۇرۇۋاتامسىز ، سېنىڭ خانىم ؟
— ناھايىتى ئوبدان تۇرۇۋاتىمەن ، خولتون ، ئۆزىڭىزچۇ ؟ - دېدى ئۇ . سۆز ئورانىدىن سېنىڭ ئەپەندىنىڭ ئۇنىڭغا مەكتەپتىن قوغلانغانلىقىمنى ئېيت- قانلىقىنى پەملىدىم .

— ناھايىتى ياخشى ، - دېدىم مەن ، - س- سېنىڭ ئەپەندى قانداقراق ، زۇكىمى خېلى ساقىيىپ قالدىمۇ ؟

— ساقىيىپ قالدىمۇ دەمىسىز ؟ خولتون ، ئۇ ساق

ئادەمدە كىلا يۈرىدۇ . نېمە دېسەم بولىدىكىن ، ھېچ بىلەن
مىدىم . . . ئۇ ئۆزىنىڭ ھۇجرىسىدا . قەدىرلىكىم ، قېنى
كىرىڭ .

2

ئۇلارنىڭ ھۇجرىسى ئايرىم - ئايرىم ئىدى .
ئۇلار 70 ياشلاردا باردۇر ، - بەلكىم ئۇنىڭدىنمۇ
چوڭراق ، ئۇلار قىلغان ئىشىدىن مەنۇن ئىدى . ئەلە
ۋەتتە ساراڭلاردەك ئىشىدىن . بۇ گېپىم سەترەك ئاڭلى-
نىدۇ . لېكىن بۇ سەت گەپنى قەستەن دېمەيۋاتىمەن .
دېمەكچى بولغىنىم سېپىنسېر ئەپەندى بەك جىق
ئىشلارنى ئويلايدۇ ، ئويلاۋېرىپ مەندەك ياشىغاننىڭ
زادى نېمە پايدىسى دېگەن يەرگىمۇ كېپىقلىدى . چۈنكى
ئۇ پۈتۈنلەي دوڭ بولۇپ قالغان ، تەقى - تۇرقىمۇ سەت ،
دەرس ۋاقتىدا دوسكىغا خەت يازسا قولدىن بور چۈشۈپ
كېتىدۇ ، ئۇنى دائىم ئالدىنقى رەتتە ئولتۇرغان ئوقۇغۇ-
چىلار تېرىپ بېرىدۇ . ماڭا بۇ ئاجايىپ قورقۇنچلۇق بىر
لىنىدۇ . ئەگەر سىز ئۇنىڭدەك بەك كۆپ ئويلىماي ،
ئويلايدىغاننىلا ئويلىسىڭىز ، ئۇ ھالدا ئۇنىڭ تۇرمۇشىمۇ
بەك ئوسال ئەمەسكەنغۇ ، دېگەن يەرگە كېلىسىز . ئالاى-
لۇق ، بىر يەكشەنبە بىر قانچىمىز ئۇنىڭ ئۆيىدە دەملەن-
گەن قىزىق شاكىلات ئىچتۇق . ئۇ بىزگە سېپىنسېر خانىم
بىلەن بىللە سېرىق تاش باغچىسىدا بىر ئىندىئاندىن
سېتىۋالغان كونا بىر ناۋاخو ئەدىيالىنى كۆرسەتتى . بۇ-
نىڭدىن سىز ئۇنىڭ شۇ ئەدىيالىنى سېتىۋالغاندا قانچىلىك
خۇشال بولۇپ كەتكەنلىكىنى تەسەۋۋۇر قىلالايسىز .
بەزى كىشىلەر ئۆمرى ئاخىرلىشىپ قالغان چاغدىمۇ بىر-
رەر ئەدىيال سېتىۋالسا ، خۇددى سېپىنسېر ئەپەندىگە
ئوخشاش خۇشلۇقى ئىچىگە پاتماي كېتىدۇ . مېنىڭ دې-
مەكچى بولغىنىم مانا مۇشۇ .

سېپىنسىر ئەپەندىنىڭ ھۇجرىسىنىڭ ئىشىكى ئوچۇق ئىدى . شۇنداقتىمۇ ئەدەبلىك ئىكەنلىكىنى بىل-
دۈرۈش ئۈچۈن ئىشىكنى چەكتىم . قارىسام ئۇ تىرە ئو-
رۇندۇقتا بايا دېگەن ئەدىيالغا مەھكەم يۆگىنىپ ئولتۇ-
رۇپتۇ . ئىشىكنىڭ چېكىلگەنلىكىنى ئاڭلاپ بېشىنى
كۆتۈرۈپ :

— كىم ؟ — دەپ سورىدى ئۇنلۇك قىلىپ ، —
كاۋلفىلدىمۇ ؟ كىرىڭ بالام !

ئۇ سىنىپتىن باشقا جايدىمۇ ئۇنلۇك گەپ
قىلاتتى . بەزىدە ئاڭلىسىڭىز تېنىڭىز تىكەنلىشەتتى .
مەن كىردىمىۇ ، شۇ ئان كەلمەسمۇ بوپتىكەن ،
دەپ پۇشايمان قىلدىم . چۈنكى ئۇ « ئو كىيانىيە ئايلىق
ژۇرنىلى » نى ئوقۇپ ئولتۇراتتى ، ئۆيىنى كۇمۇلاچ دورا ۋە
بۇرۇنغا تېمىتىدىغان دورىنىڭ ھىدى بىر ئالغانىدى . بۇ
ھىدلار ئادەمنىڭ كەيپىنى ئۇچۇراتتى . ئىشقىلىپ كېسەل
ئادەمنى ئانچە ياققۇرمايتتىم . سېپىنسىرنىڭ ئۇچىسىدىكى
كىيگۈچلىكىمۇ قالغان بەكمۇ كونا ئۇخلاش كىيىمىنى
كۆرۈپ كەيپىم تېخىمۇ ئۇچتى . سەۋەب ، قېرىلارنىڭ
ئۇخلاش كىيىمى ، ئۇخلاش چاپىنى كىيىشنى پەقەتلا
ياققۇرمايتتىم . بەلكىم بۇ كىيىمنى ئۇ ئۆمۈر بويى كىي-
گەندۇ . بۇ كىيىمدىن ئۇنىڭ گۆشى قېچىپ ياغاچ تاخ-
تىدەك بولۇپ قالغان مەيدىسى كۆرۈنۈپ تۇراتتى . يەنە
ئۇنىڭ قېرىلارغا خاس ، دېڭىز ساھىلىدەك جايلاردا دائىم
كۆزگە چېلىقىدىغان تۈك يوق ئاپئاق ، ياغاچ پۇتلىرىنى
دېمەيسىز .

— ئەپەندىم ، ياخشىمۇ سىز ؟ — دېدىم
مەن ، — باغاچىڭىزنى تاپشۇرۇپ ئالدىم . غەمخورلۇق-
ڭىزغا رەھمەت ، — ئۇ ماڭا تەتلىگە چىقىشتىن ئىلگىرى
ۋاقىت چىقىرىپ ئۆيۈمگە كېلىپ مەن بىلەن خوشلاش-
سىڭىز ، دەپ باغاچچە ئەۋەتكەنىكەن . چۈنكى ، بۇدا
كەتسەم مەكتەپكە ئىككىنچى كەلمەيتتىم ، — مەن سىز

بىلەن خوشلاشماي ھەرگىز ماڭمايتتىم ، بەك جوۋايسىز .
— بالام ، ئاۋۇ يەردە ئولتۇرۇڭ ، — دېدى سە-
پېنسىپر كارىۋاتنى ئىشارەت قىلىپ .

مەن بېرىپ ئولتۇردۇم :

— زۇكامدىن خېلى ئوڭشىلىپ قالدىڭىزمۇ ؟

— بالام ، ئۆزۈمنى خېلى ئوڭشىلىپ قالغاندەك
ھېس قىلمىغان بولسام ئاللىقاچان دوختۇر چا-
قىرتاتتىم ، — سېنسىپر گېپىنى مەغرۇرانە ھالدا قىلدى
ۋە ساراڭلاردەك قى قىلاپ كۈلۈپ كەتتى . خېلى ئۇ-
زۇندا ئۆزىنى تۇتۇۋېلىپ سۆزلىدى ، — توپ مۇسابى-
قىسى كۆرگىلى باردىڭىزمۇ ؟ مەن تېخى بۈگۈنكى مۇ-
سابىقىنى ناھايىتى داغدۇغىلىق مۇسابىقە دەپ ئويلايتى-
مەن .

— بۈگۈن توپ مۇسابىقىسى راستلا بولدى .
بېرىپ ئازراقلا كۆرۈپ ياندىم . مەن قىلىچۈزلىق كو-
ماندىسى بىلەن نيۇ — يوركتىن يېڭىلا قايتىپ
كەلدىم ، — دېدىم . ئۇنىڭ كارىۋاتى تاشتەك قاتتىق
ئىدى .

ئۇنىڭ چىرايى جىددىي تۈس ئالدى شۇنداق
بولدىغانلىقىنى بىلەتتىم .

— شۇنداق قىلىپ سىز بىزدىن ئايرىلماق-
چىمۇ ؟ — دېدى ئۇ .

— شۇنداق ئەپەندى ، مېنىڭچە شۇنداق .

ئۇنىڭ كونا كېسىلى قوزغىلىپ ، بېشىنى توخ-
تىماي گىلدېڭلىتىشقا باشلىدى . ئۇنىڭدەك باش لىڭشى-
تىدىغان ئىككىنچى بىر ئادەمنى كۆرمىدىم . سىز ئۇنىڭ
باش لىڭشىنقاچ بىرەر نەرسىنى ئويلاۋاتقانلىقى ياكى بىر
ئوبدان ئادەم تۇرۇپ ساغرىسى بىلەن بېلىكىنى ئايرىيال-
مايدىغان بوپقالغانلىقىنى بىلەلمەي قالاتتىڭىز .

— بالام . دوكتور سۈيىمۇ سىزگە نېملەرنى
دېدى ؟ سىلەرنىڭ ئوبدانلا سۆزلەشكەنلىكىڭلاردىن

خەۋەر تاپتىم .

— توغرا ، بىز سۆزلەشتۇق ، ھەقىقەتەن سۆز-
لەشتۇق . ئۇنىڭ ئىشخانىسىدا ئىككى سائەتتەك ئولتۇر-
دۇمغۇدەيمەن .

— ئۇ سىزگە نېمە دېدى ؟

— ھە... ھە... كىشىلىك ھايات دېگەن توپ
مۇسابىقىسىگە ئوخشايدۇ ، سەن مۇسابىقىنى قاندىسى
بىلەن ئوينىشىڭ كېرەك ، دېگەندەك گەپلەرنى ناھايىتى
يۇمشاقلىق بىلەن قىلدى . دېمەكچىمەنكى ، ئۇ ئۆيىنىڭ
تۇرۇسىنى بۇزۇۋەتكۈدەك دەرىجىدە ۋارقىراپ ، قايناپ
كەتمىدى . پەقەت كىشىلىك ھايات ، توپ مۇسابىقىسى
دېگەننى تولا دەپ ئىزىپ ئىچۈردى شۇ .

— بالام ، دەرۋەقە كىشىلىك ھايات بىر توپ
مۇسابىقىسى . كىشىلىك ھايات ھەقىقەتەن قاندىدە بويىچە
مۇسابىقە قىلىدىغان توپ مۇسابىقىسى .

— شۇنداق ئەپەندىم ، توپ مۇسابىقىسى ئىكەن-
لىكىنى ئۇقتۇم ، بىلىۋالدىم .

توپ مۇسابىقىسىمىش . ئۇنداق توپ مۇسابىقى-
سىنى چېكىسىگە تاڭسۇن . بەلكىم بەزى ئادەملەرگە
نەسبەتەن شۇنداق تۇ . ئەگەر سىز ناھايىتى كۈچلۈك بىر
كوماندىغا قاتناشقان بولسىڭىز ، ئاندىن ئۇنى توپ مۇ-
سابىقىسى دېسە توغرا بولىدۇ ، بۇنى مەنمۇ ئېتىراپ قى-
لىمەن . ئەمما سىز ھېچقانچە كۈچى يوق بىر كوماندىغا
قاتناشسىڭىز ، ئۇنى مۇسابىقە دېگىلى بولامدۇ ؟ ئۇ ھېچ-
قانداق بىر مۇسابىقە ھېسابلانمايدۇ . مۇسابىقە دېگەندىن
تېخىمۇ ئېغىر ئاچقىلى بولمايدۇ . سېپىسىر مەندىن سو-
رىدى :

— دوكتور سۈيۈمۇ ئاتا - ئانىڭىزغا خەت يېزىپ-

تىمۇ ؟

— ئۇ مۇشۇ ھەپتە ئىچىدە ئاتا - ئانىڭىزغا خەت

يازىمەن ، — دېدى .

— سىز خەت يېزىپ بۇ ئىشنى ئۇلارغا ئېيتتىڭىزمۇ ؟

— ياق ئەپەندىم . ئۇلارغا بۇ ھەقتە خەت يازمىدىم . چۈنكى ئۆيگە چارشەنبە كېتىمەن . شۇ كۈنى ئاخشىمىلا ئۇلار بىلەن كۆرۈشمەن .
— سىزچە ئۇلار بۇ خەۋەرنى ئاڭلىسا قانداق قىلار ؟

— ھە ، بۇنى ئاڭلىسا ئاچچىقى كېلىدۇ ، — دېدىم مەن ، — چوقۇم شۇنداق بولىدۇ . نېمىشقا دېسىڭىز ، بۇ مېنىڭ 4 - قېتىم مەكتەپ ئالماشتۇرۇشۇم ، — مەن بېشىمنى چايقىدىم ، مېنىڭ شۇنداق ئادىتىم بار ئىدى ، — ھەي ، — دەپ قويدۇم . بىر تەرەپتىن گەپكە تازا ئۇستا ئەمەس ئىدىم . يەنە بىر تەرەپتىن ھازىر 17 ياشقا كىرگىنىم بىلەن ئۇ چاغدا 16 ياش ئىدىم . بەزىدە خۇددى 13 ياشلىق بالىلاردەك سەبىي ، نادانلارچە قىلىقلارنى قىلاتتىم . ئەمما بويۇم دەرەخنىڭ ئېگىز ، چاچلىرىمدا ئاق چاچلار بار ئىدى . شۇڭا بالىلىق قىلىقلىرىمنى دەپ كەلسەم بەكمۇ كۈلكىلىك . بېشىمدا راستلا ئاق چاچ بار ، بولۇپمۇ ئوڭ تەرىپىمدە كۆپ ، بۇ ئاق چاچلار كىچىكىمدىلا بار ئىدى . ئەمما بەزىدە قىلغان قىلىقلىرىم بەئەينى 12 ياشلىق بالىنىڭ قىلىقى . ھەممىلا ئادەم ، بولۇپمۇ دادام شۇنداق دەيدۇ . بۇ پۈتۈنلەي توغرا بولمىسىمۇ ، ھەرھالدا ئاز - تولا توغرا تەرىپىمۇ بار . كىشىلەر ھامان بەزى ئىشلارنى پۈتۈنلەي توغرا دەپ قارايدۇ . مەن بولسام بۇنداق گەپلەرنى چۈشەنمەي قالمايمەن . ئەگەر چوڭراق بولغان بولسام ، بەلكىم كىشىلەر شۇنداق دېگەندە تازا تېرىككەن بولار ئىكەنمەن . گاھى چاغلاردا يۈرۈش - تۇرۇشۇم ، قىلىقلىرىم بېشىمدىن چوڭراق كىشىلەرنىڭكىگە ئوخشايتتى . لېكىن كىشىلەر بۇنى كۆرمەسكە سالاتتى . ئۇلار بۇنداق تەرەپلىرىمنى زادىلا كۆرمەيتتى .